

ВИМОГИ, ЩО ПРЕД'ЯВЛЯЮТЬСЯ ДО СУДОВОГО РІШЕННЯ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

Ольга Шиманович,

канд. юрид. наук,

доцент кафедри цивільного та трудового права

Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського

Стаття присвячена дослідженню усіх вимог, що пред'являються до рішення суду. Детально аналізується сутність кожної вимоги та співвідношення вимог між собою, а також з'ясовуються умови, що забезпечать ухвалення судами правосудних судових рішень. Зокрема, щоб рішення суду забезпечувало реальний захист прав фізичних та юридичних осіб, воно повинно бути законним, обґрунтованим, повним, визначеним, безумовним, написаним чіткою мовою з дотриманням процесуальної форми.

Ключові слова: рішення суду, законність рішення, обґрунтованість судового рішення, повнота рішення, визначеність рішення суду, безумовність судового акту, дотримання процесуальної форми, зміст рішення суду.

Обов'язковість дії судового рішення та його стабільність забезпечуються певними вимогами, що пред'являються до змісту основного акта правосуддя, які випливають із завдань цивільного судочинства: по-перше, захистити порушене, невизнане або оспорюване право, відновити та забезпечити можливість його належного здійснення; по-друге, справити виховний вплив на учасників судочинства, а також на широке коло громадян. Такі завдання можуть бути виконані за умови, якщо рішення суду зрозуміле, переконливе, справедливе, тобто якщо здійснений захист відповідає встановленому судом обставинам і закону, який регулює спірні матеріальні правовідносини, суб'єктивні права й обов'язки, факти. Отже, судові рішення як акт, що ухвалюється органом правосуддя у визначених цивільним процесуальним законом формах, має відповідати певним вимогам.

Дослідженню вимог, що пред'являються до судового рішення, у науковій літературі свого часу приділяли увагу такі вчені, як М. Гурвич, П. Заворотько, М. Штефан, П. Сергейко, М. Ткачов, В. Щеглов [1–5]. Разом із тим питання вимог, що пред'являються до судового рішення, залишаються надзвичайно актуальними як для практики, так і для теорії цивільного процесу, заслуговують детальнішого дослідження та потребують сучасного погляду на цю проблему з урахуванням усіх змін, які мають місце в суспільних реаліях сьогодення.

Метою цієї статті є дослідження всіх вимог, що пред'являються до судового рішення для з'ясування сутності його основних ознак, їх співвідношення та шляхів досягнення законного й обґрунтованого рішення суду, з'ясування умов, що забезпечують правосудність судового рішення, а також вироблення обґрунто-

ваних пропозицій для вдосконалення чинного законодавства.

Дослідження питання, що розглядається, матиме позитивні наслідки при розкритті напрямів вимог, які пред'являються до судового рішення, та характеру ознак, яким воно повинно відповідати. До судового рішення пред'являються, передусім, вимоги як до акта правосуддя, покликаного захистити суб'єктивне право. Це вимоги до його внутрішнього змісту. Але судові рішення є процесуальною формою, процесуальним актом, у якому закріплюються наслідки проведених судом процесуальних дій. Тому за своєю структурою, за складовими елементами та реквізитами рішення суду також має відповідати певним умовам. Це умови зовнішнього змісту. За внутрішнім змістом рішення належить бути законним, обґрунтованим, визначеним, повним і безумовним. Зовнішньо судові рішення викладаються в письмовій формі за певною структурою, за встановленими реквізитами. Таким чином, вимоги, яким має відповідати рішення суду, передбачені законом і поділяються на дві групи:

- вимоги, які пред'являються до змісту судового рішення;
- вимоги, які пред'являються до форми судового рішення.

Найважливіша вимога, що пред'являється до судового рішення, – **законність**. Чинний Цивільний процесуальний кодекс (далі – ЦПК) України прямо вказує, які судові рішення є законними: законним є рішення, яким суд, виконавши всі вимоги цивільного судочинства, вирішив справу згідно із законом (ч. 2 ст. 213). Законність судового рішення визначають такі важливі елементи, як застосування норм матеріального права, дотримання, виконання та використання норм процесуального права.

Законність судового рішення визначається правильним застосуванням матеріально-правових норм. Суд застосовує норми матеріального права протягом усього розгляду справи. І якщо цей процес протікає правильно, відповідає нормі права, то і кінцевий його результат, виражений у рішенні, буде правильним. Помилки, допущені в процесі застосування права, неминує зумовлюють незаконність рішення.

Суд застосовує норми матеріального права до фактичних обставин конкретної справи. Застосування норм права проходить певні стадії. Помилка, допущена на будь-якому етапі застосування норм права, призводить до незаконності судового рішення. Нерідко помилка, допущена на одній стадії, зумовить помилки на всіх подальших стадіях застосування норм права. *Перша стадія* застосування норми права полягає в юридичній кваліфікації фактичних взаємовідносин сторін; *наступна стадія* – в тому, щоб суд правильно усвідомив зміст і значення норми, тобто правильно її витлумачив; *остання стадія* застосування норм права полягає у встановленні в резолютивній частині рішення правових висновків, передбачених диспозицією та санкцією норми права, що застосовується.

Порушенням чи неправильним застосуванням судом норм матеріального права, відповідно до ч. 2 ст. 309 ЦПК України, є: застосування закону, який не поширюється на дані правовідносини, чи незастосування закону, який підлягає застосуванню. Однак редакцію цієї статті навряд чи можна визнати вдалою, оскільки неприпустимо протиставлення понять «порушення» та «неправильне застосування» закону, у зв'язку з тим, що порушенням судом матеріально-правових норм виявляється саме в їх неправильному застосуванні [4, с. 84]. Було б правильним взагалі виключити з тексту ч. 2 ст. 309 ЦПК України слово «порушення», оскільки застосування – єдина форма реалізації судом таких норм, і незаконність рішення виявляється саме в неправильному їх застосуванні.

Недоліком ч. 2 ст. 309 ЦПК України є також те, що вона не передбачає таку підставу незаконності рішення, як неправильне тлумачення норми матеріального права. Адже тлумачення закону дається в усіх випадках його застосування з метою встановлення змісту закону та з'ясування волі законодавця. Тлумаченням розкривається юридичний склад норми права, факти, що зумовлюють виникнення, зміну чи припинення правовідносин, його зміст і наслідки порушення. Тому з метою вдосконалення законодавства ми пропонуємо викласти ч. 2 ст. 309 ЦПК у такій редакції: «2. *Норми матеріального права вважаються неправильно застосованими, якщо: суд застосував закон, який не підлягав застосуванню; суд не застосував закон, який підлягав застосуванню; суд неправильно витлумачив закон.*».

Однак законність рішення пов'язана не лише з правильним застосуванням норм матеріального права. Законним слід вважати рішення,

ухвалене відповідно до змісту і вимог норм процесуального права. Заслужовує на увагу думка, висловлена Є. Пушкарком, стосовно того, що оскільки судові рішення є актом правосуддя, то при розгляді та вирішенні справи обов'язковим є суворе та точне дотримання процесуального законодавства. Процесуальна форма провадження цивільних справ внутрішньо властива правосуддю й є обов'язковою умовою законності рішення, оскільки вона є гарантією права сторін та інших осіб, які беруть участь у справі, на судовий захист [6, с. 26].

Норми цивільного процесуального права, що встановлюють певний порядок діяльності суду при вирішенні цивільних справ, є не просто технічними правилами, а послідовною системою норм, які забезпечують повне та всебічне дослідження справи, що, у свою чергу, є необхідною передумовою правильного вирішення спору. Будь-яке процесуальне правило прямо чи опосередковано сприяє правильному вирішенню справи.

Застосуванням судом процесуального права полягає у вирішенні низки питань, пов'язаних із виникненням, розвитком, зміною та припиненням процесуальних правовідносин. Дотримуючи, виконуючи та використовуючи норми процесуального права, суд встановлює належно-можливу поведінку суб'єктів спірних правовідносин і тим самим створює передумови для належного розвитку процесу, правильного вирішення спору. Однак лише цього недостатньо для правильного вирішення спору. Необхідно також, щоб суб'єкти процесуальних правовідносин правильно здійснювали свої права, точно виконували свої обов'язки, щоб їх фактична поведінка відповідала належно-можливій. Для усунення процесуальних порушень з боку суб'єктів спірних правовідносин з метою ухвалення законного рішення суду надане право застосовувати примус стосовно порушників процесуальних норм. Під вживанням примусових заходів мається на увазі застосування судом процесуальних норм.

Слід пам'ятати, що законність судового рішення від суду залежить більшою мірою, ніж від сторін, третіх осіб, інших суб'єктів процесуальних правовідносин. У зв'язку з тим, що процесуальні порушення суду не можуть бути усунуті в цьому процесі іншими суб'єктами правовідносин, вони негативно позначаються на виникненні та всьому ході процесу, нерідко спричиняють скасування рішення як незаконного й необгрунтованого. Отже, *законність судового рішення залежить від правильного дотримання, виконання та використання процесуальних норм судом, а також від суворого, послідовного дотримання процесуальних прав і обов'язків усіма іншими суб'єктами спірних правовідносин.*

Таким чином, законним є рішення, якщо воно ухвалене при точному дотриманні, виконанні та використанні норм процесуального права, а також у повній відповідності із нормами матеріального права, які підлягають застосуванню

до даних правовідносин, або засноване на засто- суванні у необхідних випадках закону, який ре- гулює подібні відносини, або виходить із за- гальних засад і змісту законодавства.

Відповідно до ст. 213 ЦПК України рі- шення суду має бути не лише законним, а й обґрунтова- ним. **Обґрунтованість** – друга найважливіша ознака, що визначає правосудність судового рішення. Обґрунтованим є рішення, коли в ньому відображені факти, які мають значення для даної справи, які підтверджені перевіреними су- дом доказами, що задовольняють вимоги закону про їх належність і допустимість, чи загаль- новідомими обставинами, що не потребують до- казування, а також тоді, коли рішення містить вичерпні висновки суду, які впливають із вста- новлених фактів.

Таким чином, вимога обґрунтованості – це вимога до фактичної сторони рішення. Від- повідно до статей 10, 212, 213, 309 ЦПК України і п. 1 постанови Пленуму Верховного Суду Ук- раїни «Про судові рішення» № 11 умовами обґрунтованості рішення є: повне з'ясування су- дом обставин, що мають значення для справи; доведеність обставин, що мають значення для справи, які суд вважає встановленими; відпо- відність висновків суду, викладеним у рішенні обставинам справи.

Отже, обґрунтованість судового рішення зале- жить, насамперед, від повного з'ясування судом обставин справи. Суттєвими обставинами, які підлягають з'ясуванню судом, є насамперед юри- дичні факти. На з'ясування всієї сукупності юри- дичних фактів і спрямована діяльність су-ду при вирішенні конкретного спору. Нез'ясованість су- дом хоча б одного такого факту свідчить про непов- ному дослідження обставин справи, про необґрун- тованість рішення.

Залежно від характеру відносин між сторо- нами сукупність юридичних фактів, що підля- гають з'ясуванню у справі, буде різна. Адже, як правильно зазначає Л. Лесницька, той самий факт в одному випадку може мати значення для правильного вирішення спору, в іншому ж ви- падку він може такого значення не мати [7, с. 120].

У будь-якій розглянутій справі суд повинен намітити певні межі дослідження, виходячи при цьому з конкретних обставин справи та по- передньої юридичної кваліфікації, оскільки ли- ше в цьому випадку суд може з найменшою вит- ратою процесуальних засобів з'ясувати всі не- обхідні факти у справі. Невстановлення певних меж з'ясування об-ставин справи може негативно позначитися на практичній діяльності суду. Так, спрямовуючи всі свої сили на з'ясування обставин, що не мають значення для справи, суд нерідко залишає осторонь і не з'ясовує об- ставини, необхідні для правильного вирішення спору. Отже, *повне з'ясування судом обставин справи* полягає у встановленні всіх юридичних фактів, що мають значення для встановлення існуючих між сторонами правових відносин чи відповідних дій.

Другою ознакою обґрунтованості судового рішення є *доведеність обставин*, що мають значення для справи, які суд вважає встановленими. Визначивши коло фактів, які підлягають вста- новленню у справі, суд повинен глибоко та все- бічно їх дослідити й оцінити. Суд оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрун- тується на всебічному, повному, об'єктивному та безпосередньому розгляді в судовому засіданні всіх обставин справи в їх сукупності, керуючись законом. Жоден доказ не має для суду наперед встановленого значення. Правильна оцінка до- казів є необхідною умовою ухвалення обґрунтова- ного рішення. Необґрунтованість рішення в даній формі виникає, якщо суд порушує правила про сукупну оцінку доказів при ухваленні рішен- ня або бере за основу неповні, недостовірні, не- доброякісні чи неприпустимі докази [4, с. 52].

Слід погодитись із І. Решетніковою, яка вважає, що для пізнання того чи іншого факту суд повинен правильно визначити докази, які стосуються цього факту, відшукати їх, всебічно дослідити та правильно оцінити. Виявлення су- перечливих, взаємовиключних відомостей свідчить про недостовірність доказів. І тільки оцінка всіх зібраних і досліджених доказів здат- на виявити суперечливість окремих із них, тоб- то визначити недостовірний доказ [8, с. 19].

Суд має вивчити кожен доказ, розкрити протиріччя в доказах і встановити, який із су- перечливих доказів є достовірним. Суд не може обмежитися в рішенні лише переліком доказів, якими підтверджуються юридично значимі факти, а повинен викласти їх зміст. Висновки про фактичні обставини у справі мотивуються в рішенні тільки передбаченими в законі засоба- ми доказування (ч. 2 ст. 57 ЦПК України). Рішення не може базуватися на припущеннях про обставини справи. Не можна вважати дове- деним встановлення тієї чи іншої обставини, якщо вона підтверджена доказами, отриманими з порушенням передбачених законом правил.

Також рішення суду може бути обґрун- товано тільки доказами, які отримані у ви- значеному законом порядку та перевірені на то- му судовому засіданні, в якому ухвалюється рішення. Неприпустимим є вимагання та приєднання до справи матеріалів для підтвер- дження висновків і мотивів рішення після його оголошення. Суд не може керуватися даними, от- риманими ним поза судовим засіданням. Ці відомості не можуть мати процесуального зна- чення. Відкидаючи певні докази, що є в справі, суд повинен вказати в рішенні, чому ці докази ним відкинуті. Також невідповідність рішення матеріалам, які є в справі, може виявитися в то- му, що суд визнає факти нестановленими, нез- важаючи на те, що в справі є досить доказів.

Наступною ознакою обґрунтованості судо- вого рішення є *відповідність висновків суду, вик- ладеним у рішенні обставинам справи*. В основу рішення суду повинен бути покладений висно- вок, що логічно випливає з усіх фактів, які пе- ревірені, досліджені та встановлені в процесі

розгляду справи по суті. Тільки у випадку, якщо оцінка доказів зроблена суддями вільно, без стороннього втручання, на основі внутрішнього переконання, якщо при оцінці доказів суд ґрунтувався на сукупності всіх обставин справи, можна розраховувати на правильні висновки суду. При розгляді цивільних справ в основу рішення не можуть бути покладені ймовірні судження про обставини справи. Висновки суду повинні відповідати істині. Істина встановлюється тільки в результаті повного, всебічного й об'єктивного дослідження судом усіх обставин справи, на підставі змагальності між заінтересованими особами із сукупності всіх сторін, явищ, дійсності та їх взаємовідносин.

Таким чином, судові рішення є обґрунтованим, якщо суд повно і всебічно з'ясував усі значимі для справи обставини, а висновки суду про встановлені обставини та правові наслідки відповідають дійсності та підтверджуються достовірними доказами, дослідженими в судовому засіданні.

Нарівні з вимогами законності й обґрунтованості судові рішення повинні відповідати вимогам, що забезпечують повноту рішення. Під вимогою **повноти** в юридичній літературі розуміють, що в рішенні повинна міститися відповідь на всі заявлені позивачем і розглянуті судом вимоги та висунуті проти них заперечення [9, с. 305; 10, с. 191].

Судове рішення має вичерпно вирішити питання про кожну вимогу. Воно повинно не лише відповісти на запитання про існування спірного права, а й точно вказати зміст цього права. Вимога повноти рішення суду впливає із ст. 220 ЦПК України. За загальним правилом, розглянувши справу, у якій поєднано кілька позовних вимог, суд зобов'язаний ухвалити рішення щодо позову в цілому, яке міститиме сукупність відповідей на всі позовні вимоги. Також, якщо в процесі був заявлений і розглянутий одночасно з первісним зустрічний позов, судові рішення повинні містити вичерпні висновки щодо кожної з розглянутих вимог.

У цивільному процесі України не допускаються рішення, в яких судом підтверджується право, а розмір присудженого встановлюється в самостійному провадженні, тобто проміжні рішення. Рішення має повністю вирішити спір про цивільні правовідносини, оскільки кількісна сторона вимоги нерозривно пов'язана з правовою його стороною. Окреме вирішення питання про задоволення вимоги та питання про її розмір могло б сприяти неправильності рішення в цілому. Крім того, ухвалення проміжних рішень затягувало б розгляд справи у зв'язку з необхідністю нового судового розгляду, а це не відповідає принципу оперативності. Іншими словами, рішення суду повинно вирішити всі вимоги, що містяться в позові одним актом. Неприпустимо давати відповіді на окремі вимоги, що містяться в позові, у різних рішеннях.

У силу вимоги повноти в рішенні суду має бути вирішене питання про негайне виконання

та питання про судові витрати. Якщо суд звільняє будь-кого з осіб, які беруть участь у справі, від сплати судових витрат, про це повинно бути зазначено в рішенні.

Порушення вимоги повноти рішення зумовлює такий наслідок, як скасування рішення, за винятком точно визначених законом випадків, коли такі недоліки можуть бути виправлені іншим способом (ухваленням додаткового рішення). Неповнота судового рішення робить його незавершеним, оскільки після прийнятого рішення ще ухвалюється додаткове. Отже, повнота робить його завершальним, тобто остання категорія є частиною першої, її ознакою, змістом.

Ще однією з вимог, що пред'являються до судових рішень, є **визначеність**. Рішення повинно дати цілком визначену відповідь на спірну вимогу. Будь-які сумніви мають бути усунуті, у правовідносини між сторонами повинно бути внесено повну ясність. Слід погодитися з М. Гурвичем, на думку якого рішення суду не повинно залишати місце для будь-яких колізій, підстав для нових спорів і скарг [1, с. 74]. Ця вимога, будучи дотриманою судом, зумовлює реальність виконання рішення. Без визначеності рішення не може бути судового захисту. Визначеністю характеризуються всі чотири частини рішення. Але особливе значення вимога визначеності має для резолютивної частини, оскільки саме ця частина рішення дає відповідь на вимоги сторін. Визначеність резолютивної частини рішення полягає передусім у тому, що суд чітко визначає: задоволений позов чи в задоволенні відмовлено; якщо позов задоволений, то що саме присуджується позивачу, яке право визнається за ним, до чого зобов'язується відповідач. Іншими словами, ця вимога судового рішення виключає невизначеність в існуючих між сторонами правовідносинах і в різних способах виконання належних прав і обов'язків. Суд не має права ухвалювати рішення, якими би зобов'язував відповідача чи іншу особу виконати на свій вибір одну з декількох дій. У зв'язку з цим рішення не допускає альтернативних суджень, що унеможливають його примусове виконання. Існування альтернативних рішень не можна визнати, оскільки вони залишають не вирішеним спір між сторонами. Суд у процесі судового розгляду повинен виключити, усунути альтернативу, прийти до єдиної думки й ухвалити визначене рішення.

Визначеність рішення передусім необхідна для осіб, які беруть участь у справі, оскільки вони мають усвідомити, які права, свободи й інтереси захищаються рішенням, а які ні, мотиви суду. Визначеність рішення необхідна також для осіб, які покликані виконувати рішення суду. Порушення вимоги визначеності судового рішення унеможливує його виконання, тобто визначеність рішення є необхідною умовою його подальшого виконання.

Наступною вимогою, що пред'являється до судового рішення є його **безумовність**. вико-

нання рішення як акта органу державної влади, який вирішує спір між суб'єктами правовідносин чи підтверджує обставини, що можуть впливати на права й обов'язки заінтересованої особи, не може ставитися в залежність від настання чи не-настання будь-яких умов. Це могло б викликати в стадії виконання між сторонами спір з приводу настання цих умов і, відповідно, неможливість виконання рішення.

П. Заворотько та М. Штефан вважають, що включення до рішення умов, від яких залежить виконання рішення, підкреслювало б, що перш як розпочати виконання, слід було б встановити факт настання таких умов, а для цього часто доводилося б робити нове дослідження, насамперед у випадках, коли між сторонами виникав спір про ці умови [2, с. 87].

Органи виконання фактично могли б доповнювати, а то й змінювати рішення суду. Таке положення порушувало б компетенцію суду й органів державного виконання. Очевидно, що умовне рішення є неприпустимим, бо воно не усуває спір між сторонами і залишає неясність у їх відносинах.

Крім вимог законності, обґрунтованості, повноти, визначеності та безумовності, рішення суду повинно відповідати **встановленій законом формі**. До вимоги форми судового рішення слід віднести три моменти:

- рішення суду повинно бути оформлене у вигляді письмового документа;
- рішення суду як документ повинно відповідати визначеному законом змісту та бути викладене в суворій послідовності, передбаченій ст. 215 ЦПК України. Текст рішення повинен мати певні реквізити та складові частини відповідно до вимог закону. Будь-яке порушення як правил, що встановлюють обов'язковий зміст рішення, так і його письмової форми, створюють підстави для скасування рішення судом вищої інстанції;
- рішення суду повинно бути ясным і точним за викладом.

Вимога високої культури судового рішення стосується як змісту закріплених в ньому суджень, так і форми їх висловлення. У широкому розумінні це діловодні вимоги. До таких вимог слід віднести сучасність і правильність стилю, чіткість викладу, грамотність, культурність. Мовні конструкції, що застосовуються при складанні рішення, повинні додавати викладу

логічність, послідовність, зв'язаність і системність. Неприпустимо використовувати жаргон, елементи просторіччя, а також художні засоби відображення дійсності. Думки повинні викладатися в такій послідовності, щоб одне положення впливало з попереднього і підготовляло б до розуміння наступного.

Ясність і точність мови, якою написано судові рішення, мають першочергову цінність, оскільки ускладнення лексики, викликане багатозначністю слів, безумовно, знизить коефіцієнт інформативності рішення, ускладнить його розуміння та виконання. Індивідуальність рішення має виявлятися в аналізі справи, в оцінці доказів з урахуванням усіх особливостей справи, а не в системі викладу. Форма рішення повинна бути однаковою та послідовною.

Викладене дозволяє зробити **висновок**: для того, щоб рішення суду забезпечувало реальний захист прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави, воно повинно бути законним, обґрунтованим, повним, визначеним, безумовним, написаним чіткою мовою з дотриманням процесуальної форми.

Література

1. Гурвич М. А. Решение советского суда в исковом производстве. – М., 1955. – 128 с.
2. Заворотько П. П., Штефан М. Й. Судове рішення. – К., 1971. – 188 с.
3. Сергейко П. Н. Законность, обоснованность и справедливость судебных актов. – Краснодар, 1974. – 191 с.
4. Ткачев Н. И. Законность и обоснованность судебных постановлений по гражданским делам. – Саратов, 1987. – 110 с.
5. Щеглов В. Н. Законность и обоснованность судебного решения по гражданско-правовому спору. – Новосибирск, 1958. – 88 с.
6. Пушкирь Е. Г. Исковое производство в советском гражданском процессе (Процессуальные последствия возбуждения дел). – Л., 1978. – 199 с.
7. Лесницкая Л. Ф. Основания к отмене обжалованных судебных решений. – М., 1962. – 134 с.
8. Справочник по доказыванию в гражданском судопроизводстве / С. Л. Дегтярев, А. В. Закарлюка, Л. М. Звягинцева и др.; Под ред. И. В. Решетниковой. – М., 2002. – 480 с.
9. Васильев С. В. Гражданский процесс. – Х., 2006. – 512 с.
10. Смушкин А. Б., Суркова Т. В., Черникова О. С. Гражданский процесс. – М., 2008. – 320 с.

The article is devoted to the research of all claims that are laid to the court decision. The essence of every claim and correlation of claims are analyzed in details. The conditions which are supposed to guarantee the pronouncements by the courts fair decisions are covered in the article. In particular, in order to provide the real protection of the rights of citizens and juridical persons by the court, the court decision must be legal, well-grounded, complete, determinate, indisputable and written in clear language with maintenance of civil procedure order.

Стаття посвящена дослідженню всіх вимог, котрі пред'являються к решению суда. Детально анализируется суть каждого требования и соотношение требований между собою, а также выясняются условия, которые обеспечивают вынесение судами правосудных судебных решений. В частности, чтобы решение суда обеспечивало реальную защиту прав физических и юридических лиц, оно должно быть законным, обоснованным, полным, определенным, безусловным, написанным четким языком с соблюдением процессуальной формы.

